

Radana Šatánková

Inspirace pro pastýřskou péči ve spojení s uměleckými metodami – se zvláštním zřetelem na biblioterapii a veršoterapii, jejich možnosti a využití

Diplomová práce, Praha 2023, 177 s.

Posudek vedoucího

Využití práce s literaturou v duchovní péči je skutečně relevantní téma a odpovídá studovanému oboru. Jistě je v našem postsekulárním prostředí i vhodné poukazovat na to, že lze pomocí biblických textů pracovat také s lidmi, kteří nejsou členy nějakého církevního společenství, resp. nejsou nábožensky socializovaní. Propojení se studovaným oborem mohlo být ovšem mnohem zřetelnější.

Kapitola 1. Biblické obrazy pastýře vychází pouze z biblického textu, nepracuje s odbornou literaturou. Nerozlišuje mezi jednotlivými žánry a autory v kánonu. Oddíl Památka na oběť Beránka v křesťanské bohoslužbě rovněž rezignoval na jakoukoli teologickou reflexi atd.

Kapitolu 2. Praktické obory teologie a souvislosti mezi nimi považují za zcela zbytečnou. V diplomové práci není naprosto nutné popisovat studovaný obor. Neřkuli, že se tak děje, dosti nepoučeně. K citované literatuře autorka nepřistupuje kriticky, pomíjí autory i v češtině dostupné (T. Lohse, P. Bukowski, P. Říčan ad.), srovnává nesrovnatelné (učebnice s dokumenty II. vatikánského koncilu apod.), neuvědomuje si odlišnost definování v prostředí římskokatolického bohosloví a v protestantismu (tedy i na ETF UK).

Kapitola 3. Tam kde mluví o religiozitě v ČR (s. 54-55) se opět neopírá o žádnou relevantní sociologickou nebo religionistickou literaturu. Objevují se formulace velmi nepřesné (Církev je instituce hierarchicky řízená. S. 58).

I kapitola 4. postrádá odborný rozhovor. Informace jsou nesourodé, text je plný obecných dojmů. Např. fenomén čtenářství, knihy je bez jakékoliv historické reflexe. Na ETF UK bych očekával minimálně zmínku o exkluzivitě duchovní literatury pro české protestanty v letech 1620-1781 i později.

Kapitoly 5.-7. považují za nejzdařilejší část práce. Ale i zde se projevují jisté nedostatky. V jednotlivých oddílech se diplomantka zpravidla opírá o jeden titul odborné literatury, se kterým se pouze v případě bibliodramatu vyrovnává kriticky. Mnohdy žel vychází jen z českých hesel ve wikipedii (např. bibliolog), ačkoliv se jedná o metody, které jsou dnes rozpracovány v mnohasvazkových dílech. V případě tvůrčího psaní postrádám jakýkoliv odkaz na dílo Alexandry Berkové, která byla jeho průkopnicí v ČR.

Výzkum představuje úctyhodný a pestrý materiál, ale výtěžky jsou velmi skromné a zkratkovité (např. srovnání českého a německého prostředí).

Na omezený rozhovor s odbornou literaturou poukazují již výše, stejně tak na nedostatek kritické reflexe nad tou, která byla použita. Limitem je takřka absence zahraničních studií, kde by autorka našla dostatečnou oporu pro svůj záměr.

Diplomantka se vyznačuje značným zaujetím pro problematiku, neprokazuje ovšem často schopnost ji odborně zpracovat. Práce je poměrně logicky členěna, leč prospělo by jí důsledné soustředění na samotné téma.

Diplomantka díky výzkumu potvrdila, že prostředí literárního klubu Dialog na cestě může být platformou, díky které církev opouští zdi kostelů, koná diakonickou práci a zároveň pomáhá frekventantům vyjadřovat jejich zkušenosti. Škoda, že v závěru, kde mluví o dialogu, zcela pomíjí např. dílo M. Bubera.

Výzkum by si zasloužil větší teoretické uchopení, zvláště protože se jedná o různé formy jeho provádění.

Práce není ani graficky bez chyb (font čísel poznámkového aparátu, oddělení II. části apod., nestejně velikosti písma u názvů kapitol ad.). Za šílené považuji, že absolvent teologické fakulty nepracuje dobře se zkratkami biblických knih a v Písmu odkazuje na čísla stránek.

Nedostatky jsou naznačeny výše. Ocenit je třeba patrně zaujetí pro téma, osobní zkušenost a rozsah práce. S ohledem na to je mé hodnocení mezi D a E.

V rámci obhajoby by se kolegyně mohla pokusit o formulaci návrhu, jak pomocí poezie pracovat s konkrétním typem klienta, který si zvolí.

Z obhajoby se omlouvám, budu na studijním pobytu v zahraničí.

V Brně 21. srpna 2023

Ondřej Macek